

V.

Návrh nařízení vlády o stanovení jednotkové výše poplatku za přírodní minerální vodu odebíranou ze zdroje přírodní minerální vody

Dle Legislativních pravidel vlády byl materiál rozeslán do meziresortního připomínkového řízení dopisem ministra zdravotnictví ze dne 27. 9. 2019, s termínem dodání stanovisek do 18.10. 2019. Vyhodnocení tohoto řízení je uvedeno v následující tabulce:

Resort	Připomínky	Vypořádání
<p>Ministerstvo financí</p>	<p>Zásadní připomínka:</p> <p>1) K názvu nařízení vlády a k §1: Požadujeme slova „poplatku za přírodní minerální vodu odebíranou ze zdroje přírodní minerální vody“ nahradit v názvu nařízení vlády a v § 1 slovy „poplatku za výtěžek odebíraný ze zdroje přírodní minerální vody“.</p> <p>Odůvodnění:</p> <p>Je žádoucí, aby byl poplatek označen jednotně. Lázeňský zákon v nadpisu části první hlavy IV používá název „poplatek za využívání zdroje přírodní minerální vody“, ve zmocňovacím ustanovení pro vydání nařízení vlády (§ 46 odst. 4 lázeňského zákona) se používá název „poplatek za výtěžek odebíraný ze zdroje přírodní minerální vody“ a dosavadní i nově navržené nařízení vlády používá pojem „poplatek za přírodní minerální vodu odebíranou ze zdroje přírodní minerální vody“.</p> <p>Nařízení vlády by mělo jako podzákoný předpis vycházet ze zákonného zmocnění a mělo by respektovat text zákona. Nemělo by se proto odchylovat od normativního textu zákona. Z obou označení poplatku v textu zákona je normativním pouze označení v § 46 odst. 4 lázeňského zákona, které navazuje na implicitně vyjádřený předmět podle § 20 odst. 1 lázeňského zákona.</p> <p>Označení poplatku v nadpisu části první hlavy IV není normativní (rubrica non est lex), a tedy jej pro tyto účely nelze použít, byť by bylo pravděpodobně nejvhodnější.</p>	<p>Neakceptováno, po vysvětlení připomínka změněna na doporučující</p>

<p>Hospodářská komora a Potravinářská komora</p>	<p>A. Obecné zásadní připomínky k předkládanému materiálu</p> <p>Hospodářská komora České republiky zásadně nesouhlasí s navýšením poplatku za přírodní minerální vodu odebíranou ze zdroje a požaduje ponechat v platnosti stávající Nařízení vlády č. 150/2015 Sb. se stávající výší poplatku.</p> <p>Je nepochybné, že minerální voda je výjimečným produktem, přírodním bohatstvím, které je nutno chránit k zajištění kvalitního pitného režimu i pro další generace. Z tohoto důvodu uživatelé zdrojů zabezpečují správnou exploataci zdrojů pomocí sofistikovaných automatických měřících systémů, vyhodnocují dlouhodobé trendy zřídelních struktur, provádějí množství analýz v laboratořích, vyhodnocují vlivy vnějších zásahů v rámci ochranných pásem přírodních minerálních vod, provádějí nápravná opatření v rámci ochranných pásem, udržují a sanují nepoužívané zdroje a provádějí řadu dalších činností. Zjednodušeně řečeno, uživatelé zdrojů minerálních vod vykonávají pro Českou republiku ty činnosti, které umožní státu zjištění přírodního bohatství, jeho korektní využití i ochranu, jeho monitoring, a to ze svých vlastních prostředků.</p> <p>Většina rizik spojená s navýšením poplatku je uvedena přímo v důvodové zprávě, přesto předkladatel tato rizika nebere v potaz a k navýšení poplatku přistupuje:</p> <p>Při tvorbě zákona č. 164/2001 Sb. (Lázeňského zákona) dotčené podnikatelské subjekty (uživatelé zdrojů) respektovali výjimečnost stanovení poplatku, který je stanoven z povoleného množství k užití. A to zejména proto, že takto koncipovaný poplatek je zárukou ochrany zřídelních struktur a umožnil státu určovat povolená množství odebíraná ze zřídelních struktur jako celek a umožnil vhodnější regulaci známých zřídelních struktur na základě dostupných hydrogeologických dat. V důsledku toho uživatelé zdrojů hradili a stále hradí poplatek za odběr minerální vody i za množství, které nikdy nebylo odebráno ani využito, a to na rozdíl od ostatních odběrů podzemních vod, kde je poplatek koncipován jako poplatek za skutečně odebrané množství.</p>	<p>Neakceptováno, na připomínce setrváno</p> <p>Hospodářská komora a Potravinářská komora uvádí potenciální rizika spjatá s navýšením poplatku jako důvod pro zachování jeho stávající výše. Při navrhování nového nařízení vlády byla tato rizika vzata v potaz a jsou uvedena v odůvodnění.</p>
---	---	--

Skutečně odebrané množství minerálních vod z podzemních zdrojů z množství povoleného, které je základem pro výpočet poplatku, se pohybuje okolo 30 %. Uživatelé zdrojů tedy aktuálně platí nikoli 6,- Kč za 1 m³ odebrané minerální vody, ale trojnásobně více. Je tedy možno konstatovat, že aktuálně činí poplatek za odběr minerální vody 22,50,- Kč za 1 m³ skutečně odebrané minerální vody.

Rozdíl mezi skutečným a maximálním povoleným množstvím není žádným plýtváním, ale skutečností, že s proplyněnou přírodní minerální vodou nelze pracovat stejně jako s ostatní podzemní vodou (nelze systém zapnout/vypnout). U proplyněných přírodních minerálních vod je v řadě lokalit nutné vodu odčerpávat kontinuálně a udržovat tlakové poměry, aby nedošlo ke znehodnocení vrtů nebo degradačním změnám ve struktuře. Návrh na zvýšení poplatku takto motivuje k tomu, aby uživatelé zdrojů snižovali rozdíl mezi maximálním povoleným a skutečně odebraným množstvím, což zvyšuje riziko nepravdělného využívání zdrojů, a rozhodně nebude prospěšné pro smysluplné využívání a ochranu těchto zdrojů.

U jiných vod odebíraných z podzemních zdrojů je poplatek koncipován tak, že základnou je skutečně odebrané a naměřené množství.

Současné poplatky za odběry podzemních vod:

Druh podzemní vody	poplatek za 1 m ³	Zpoplatněné množství	Způsob
Přírodní minerální voda	6 Kč	Celkové dle povolení	Balená v
Pramenitá a kojenecká voda	2 Kč	Skutečně spotřebované	Balená v
Pitná voda	2 Kč	Skutečně spotřebované	Výroba p pitné vod
ostatní	3 Kč	Skutečně spotřebované	ostatní

	<p>Srovnáme-li tedy reálně srovnatelné hodnoty, pak poplatek za odběr minerální vody převyšuje poplatek za odběr ostatních vod z podzemních zdrojů již dnes devítinásobně.</p> <p>Tato okolnost je velmi významná. V rámci hospodářské soutěže je trh balených vod z podzemních zdrojů hodnocen jako jeden ekonomický trh označovaný jako balené přírodní vody (viz rozhodovací praxe ÚOHS). Jedná se tedy o trh, na němž se uplatní jak minerální vody, tak ale i vody pramenité, kojenecké a vody pitné. Pro ně jsou však legislativně stanoveny rozdílné podmínky, a to právě při stanovení poplatku z jiného výpočtového základu. Tím, že u minerálních vod je poplatek vybírán z povoleného, nikoli skutečně odebraného množství, jsou minerální vody znevýhodněny.</p> <p>Je třeba si uvědomit, že uživatelé zdrojů zajišťují pro stát z vlastních prostředků data o zřídelních strukturách, jejich hydrogeologické situaci. Jsou to uživatelé zdrojů, kteří provádějí ve zřídelních strukturách průzkum, zřizují nové zdroje. Razantní navýšení poplatku za odběr minerálních vod může vést k utlumení této činnosti, a dokonce může dojít i k rušení některých zdrojů minerálních vod. Česká republika tak omezí rozvoj zdrojů, jejich využití a připraví se o informace o podzemních zřídelních strukturách. Tento efekt nelze hodnotit jinak než jako negativní.</p> <p>Je-li hlavním důvodem zvýšení poplatku za odběr minerální vody z 6,- Kč na 9,- Kč za 1 m³ dosažení zvýšení příjmů pro státní rozpočet o 9 milionů, pak v důsledku přirozených reakcí uživatelů zdrojů bude přínos pro státní rozpočet tak či tak relativizován. V důsledku toho, že uživatelé zdrojů nevyužívají veškeré povolené množství, lze očekávat, že budou usilovat o snížení povoleného množství na úroveň cca 60 % současného stavu, dále mohou usilovat i o stanovení sezónního povoleného množství v režimu léto–zima (v oboru balených minerálních vod je přirozeně hlavní sezónou letní období se zvýšenou spotřebou), což ještě sníží základnu výpočtu poplatku. Takže přínos do státního rozpočtu bude minimální nebo žádný a rizika s tím spojená jsou vysoká. Paradoxně může dojít i k snížení příjmů státního rozpočtu. Pokud v</p>	
--	---	--

roce 2018 získal stát na poplatcích za povolení k odběru 3 mil. m³ minerální vody cca 18 mil. Kč, pak požádají-li uživatelé zdrojů o snížení maximálního povoleného množství například o výše zmiňovaných 60 %, pak v budoucnu jeho výnos naopak klesne např. na 16,2 mil. Kč v případě, kdy výrobci požádají o povolení jen na 1,8 mil. m³.

Už dnes představuje reálný poplatek za odběr minerální vody 22,50 Kč za 1 m³, protože výrobci platí za množství povolené k čerpání ze zdrojů, nikoli za množství skutečně odebrané, které se u členů SMV pohybuje na úrovni 33 % množství povoleného. V případě zvýšení poplatku ze současných 6,- Kč na 9,- Kč za 1 m³ tak faktická výše poplatku dosáhne hodnoty 32,50 Kč za 1 m³. Stát by tedy znevýhodnil české výrobce a nesmyslně podporoval dovoz balené minerální vody ze sousedních států do ČR. Výše shodného poplatku na Slovensku představuje 0,66 EUR (cca 17,- Kč) za skutečně odebrané množství. Je nutno vnímat, že dovoz zahraničních balených minerálních vod na trh do České republiky není zanedbatelný. Zvýšení poplatku tedy představuje dosažení téměř dvojnásobného poplatku oproti Slovensku. Například nejznámější slovenská balená voda Rájec disponuje na trhu přírodních vod podílem o velikosti 7 %.

V roce 2015 představoval podíl balených přírodních minerálních vod dovážených do České republiky na celkové spotřebě balených přírodních vod 15,83 %, v roce 2016 pak podíl 14,7 %. Všechny zahraniční balené minerální vody z blízkých sousedních států (s ohledem na váhu a rozměry balených vod se obvykle realizuje dovoz jen na kratší vzdálenosti) by tak byly v důsledku rozhodnutí České republiky o zvýšení poplatku za odběr minerální vody zvýhodněny.

U států, kde je shodná výpočtová základna jako v ČR, tedy povolené limitní množství, kam patří například Německo (0,31 EUR – 8,40 Kč), Polsko (0,28 EUR – 7,60 Kč) či Maďarsko (0,15 EUR – 4,- Kč) je současná sazba 6,- Kč rovněž srovnatelná, uvažovaná zvýšená sazba 9,- Kč za m³ převyšuje všechny sousední státy.

	<p>Stát by tak upřednostňoval zahraniční minerální vody před vlastními.</p> <p>Nezastáváme názor, že by možný vyšší příjem pro státní rozpočet byl argumentem pro tolik negativních efektů s dlouhodobým a širokým dopadem, které navýšení poplatku vyvolá. Zejména znevýhodnění českých minerálních vod oproti zahraničním jak na trhu v České republice, tak při exportu, považujeme za zcela zásadní. Nedokážeme si představit, že by stát vlastním rozhodnutím chtěl poškodit vlastní přírodní bohatství, vlastní zpracovatele, zaměstnance a v konečném důsledku spotřebitele.</p> <p>Výjimečnost stanovení poplatku pro přírodní minerální vody jsme vždy při tvorbě legislativy akceptovali, ale nemůže dojít k ještě většímu zatížení jen výrobců přírodních minerálních vod, respektive jednoho druhu balené podzemní vody. Stejně tak je potřeba brát do úvahy, že je žádoucí kvalitní podzemní vody původní čistoty, bez desinfekce, jakými jsou přírodní minerální vody, dát k dispozici pro pitný režim široké veřejnosti, a nikoliv z těchto vod udělat luxusní zboží. Zdroje přírodních minerálních vod jsou na rozdíl od jiných nerostných surovin obnovitelné zdroje, a v některých zemích jsou pro své blahodárné účinky na zdraví zařazeny do snížené kategorie DPH. V České republice jsou však podřízeny základní sazbě, což jejich spotřebu jako zdraví prospěšného produktu nijak nepodporuje. Domníváme se, že úlohou Ministerstva zdravotnictví je spíše spotřebu zdravých potravin podporovat, nikoli ji omezovat.</p> <p>Zvýšením poplatku za odběr podzemní minerální vody však v České republice dochází ke zcela opačnému trendu, tj. je uvalováno nepřímé zdanění na zdravé minerální vody, což může vést ke snížení jejich spotřeby. Máme za to, že úlohou Ministerstva zdravotnictví je podpora zdravých potravin, nikoli snižování jejich spotřeby na úkor méně zdravých prospěšných alternativ.</p> <p>Z výše uvedených důvodů považuje Hospodářská komora České republiky návrh na zvýšení poplatků za odběr minerální vody za zcela neúčelný, nedůvodný, rozporný s obecnými trendy, s logikou a za rozporný se zájmy dotčených podnikatelských subjektů a spotřebitelů v České republice.</p>	
--	---	--

<p>Svaz měst a obcí</p>	<p>Svaz měst a obcí ČR zásadně nesouhlasí s navrhovaným zvýšením poplatku za přírodní minerální vodu odebíranou ze zdroje přírodní minerální vody. Zároveň požadujeme upravit stávající rozdělení výnosu z takto získaných prostředků.</p> <p><u>Odůvodnění:</u> Ačkoliv vnímáme poměrně precizní zpracování zdůvodnění uvedeného návrhu, důrazně postrádáme vyčíslení dopadů této změny.</p> <p>Dovolujeme si upozornit, že minerální voda není pouze stáčená do lahví, ale je používána pro lázeňské procedury, které se tímto zvýšením jednoznačně zdraží. Je opět zasahováno do č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů, přitom není přihlíženo na ostatní nerostné suroviny, tak jak je dáno ustanovením § 3 zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství. Svaz požaduje zapojení stejného principu předběžné opatrnosti a tím také stejný výpočet i u ostatních nerostných surovin. Minerální voda je potravinovým doplňkem a zároveň produktem léčebné kúry. Je tedy nezbytné v rámci předběžné opatrnosti vyčíslit, zdražení tohoto potravinového doplňku v podobě stáčené minerální vody a také zdražení léčebných procedur.</p> <p>Mimo jiné s ohledem na zrušení lázeňského a rekreačního poplatku požadujeme změnu stávajícího rozdělení výnosu z uvedeného poplatku, které by počítalo s částečnou participací této platby pro vlastníky pozemků, na kterých tato voda vyvěrá, protože na ně je kladena odpovědnost za ochranu tohoto zdroje a tím i omezení na těchto pozemcích.</p> <p><i>Tato připomínka je zásadní.</i></p>	<p>Neakceptováno, po vysvětlení ustoupeno, připomínka změněna na doporučující</p>
--------------------------------	---	--

V Praze 20. ledna 2020

Vypracoval: JUDr. Jana Kolaříková

Podpis: